Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Antonia Iztueta Jauregi

Zaldibia, Gipuzkoa
(1931-2017)

Aurkibidea

Biografia

Zaldibiako Bidasola baserrian jaio zen 1931n. Ama bertakoa eta aita Lazkaomendikoa zituen; eta 13 anai-arrebatan hirugarrena zen bera. Zaldibian ibili zen eskolan, eta 11 urterekin Altzako baserri batera joan zen neskame; gerora, Sukia gotzainaren etxean eta CAF lantegiko nagusiarenean egon zen. 19 urterekin, anaia bat gerrara joan zitzaion, eta etxera bueltatu behar izan zuen. Baserriko bizimodua izan du beti. 20 urterekin ezkondu eta Nazabal-enea etxea egin zuten, bertan bizi izan zen.

Zintak

ZDB-007

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2009-06-30
- **Iraupena**: 46 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Ur-errotak irin hobea elektrikoak baino

- **Erref**: ZDB-007/001
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Urarekin mugitutako errotak irin hobea egiten omen du elektrikoak baino. Talo asko jaten zen orduan.

2. Sukia gotzaiaren etxean neskame

- **Erref**: ZDB-007/004
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:03:48. **Bukatu**: 00:05:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Sukia gotzaiaren etxean egon zen gero neskame, Zaldibian bertan. Lanak zerrendatzen ditu. Ondo konpontzen zen etxeko alabarekin.

3. Ohe gainean saltoka

- **Erref**: ZDB-007/008
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:10:40. **Bukatu**: 00:11:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Jolasean asko ibiltzen ziren, ohe batetik bestera saltoka eta. Jergoiak hondatu ere bai. Urtean behin jotzen zen artilea. Estimazio handia zuen orduan artileak.

4. Buztinezko irudiak egiten

- **Erref**: ZDB-007/010
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:12:52. **Bukatu**: 00:14:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Ezkutaketan, puxtarriekin eta abar jolasten ziren. Buztinez irudiak egiten aritzen ziren eguraldi txarra zenean. Trapuzko panpinak ere egiten zituzten. Egurrezko "koia" (sehaska) egin zuen.

5. Bizikletatik erori

- **Erref**: ZDB-007/011
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:14:52. **Bukatu**: 00:15:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:
Bizikletarik ez zuten txikitan, gerora ikasi zuen. Behin, Lazkao aldean erori egin zen eta apaiza etorri zitzaion jasotzera.

6. Neska-laguntzea Mirandatik Parisera

- **Erref**: ZDB-007/012
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:15:45. **Bukatu**: 00:17:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Herrian bertan, Bentaberrin, erromeria egiten zen soinuarekin. Bertsolariak ere izaten ziren. Erromeriaren ondoren neska laguntzea. Zaldibiako esaera omen zen: "gaur ere neska-laguntzea egin det nik Mirandatik Parisera" (bi leku daude izen horiekin). Saturdin eta Larraitzen erromeria handiak egiten ziren.

7. Zigarroa erretzen ikasi

- **Erref**: ZDB-007/013
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:17:35. **Bukatu**: 00:18:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Bizioak

Laburpena:
Dantza lotua bekatu handia zen eta ezin zen egin. Tabernan sartzea edo zigarroa erretzea ere ezinezkoak ziren. Alabekin ikasi zuen zigarroa erretzen; osasun arazoengatik utzi zuen.

8. Aitarekin garotara

- **Erref**: ZDB-007/016
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:20:00. **Bukatu**: 00:21:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Aitari laguntzen ibiltzen zen baserriko lanetan. Garotara joaten ziren Oiduitik gora Irusta mendira. Idiak zituzten eta haiekin egiten zituzten garraio eta labrantza lanak.

9. Gaztaren usaia datorkio gari-lanak aipatzean

- **Erref**: ZDB-007/017
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:21:18. **Bukatu**: 00:22:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Gari-ebakitze lanak gogoan ditu. Orduko gaztaren usaia datorkio, oraingoak ez duena. Garia nola lotzen eta jotzen zen azaltzen du. Harrian jotzen zuten makinak agertu arte.

10. Mondejuak egiten

- **Erref**: ZDB-007/019
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:22:55. **Bukatu**: 00:24:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Mondeju onak egiteko gai ona behar da. Porrua eta seboa omen dira inportanteenak. Lehengaiak zeintzuk diren eta prozesua nola den azaltzen du.

11. Zaldibiako auzoak

- **Erref**: ZDB-007/021
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:28:35. **Bukatu**: 00:29:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Baserri asko hustu da Zaldibian. Bost auzo ditu Zaldibiak: Aizterreka, Egileorra, Otsoerreka, Arruegi eta Elbarrena.

12. Aitak semea animatu jokoan jarrai zezan

- **Erref**: ZDB-007/024
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:32:34. **Bukatu**: 00:33:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:
Karta-jokorako zaletasun handia egon da Zaldibian. Behin txekor diruak jokatzen eta galtzen ari omen zen baserriko semea tabernan eta aita joan omen zitzaion jarraitzeko esatera.

13. Zaldibiako denda eta tabernak

- **Erref**: ZDB-007/025
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:33:30. **Bukatu**: 00:35:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Lau-bost bat taberna ziren, Arresenea, Joxepanea... Nazabalenea beranduagokoa da. Mariaundiña esaten zitzaion dendari eta denetik egoten zen.

14. Hika eta berorika

- **Erref**: ZDB-007/026
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:35:03. **Bukatu**: 00:37:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Hika egiteko ohitura handia dago Zaldibian, berak ere asko egiten du. Egon zen kanpotik etorritako bat herrian hika ikasten. Apaizei eta berorika, eta zenbait familiatan gurasoei ere bai.

15. Asko aldatu da euskara

- **Erref**: ZDB-007/027
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:37:39. **Bukatu**: 00:38:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Asko aldatu eta nahastu da euskara, batua dela eta. Hilabeteen izenekin gertatzen da, esaterako.

16. "Flor de azahar", birjintasunaren ezaugarri

- **Erref**: ZDB-007/030
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:42:24. **Bukatu**: 00:44:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:
Hogei urterekin ezkondu zen. Tabernan izan zuten bazkaria. Beltzez jantzita joan zen bera. Soinekoan "flor de azahar" bat eramaten zen, "usatua ez zegoen seinale", omen.

17. Ogia eraman behar elizara etxeko norbait hildakoan

- **Erref**: ZDB-007/031
- **Iraupena**: 0:01:58. **Hasi**: 00:44:02. **Bukatu**: 00:46:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Lutoaz. Urtebete, etxeko norbait hiltzen bazen. "Luto erdia" noiz erabiltzen zen. 14 hilabetez ogia eraman behar zen astero elizara. Mantalina beltzez burua estalita eraman behar etxeko andreak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-13

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com